

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 568/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť F. K., V., M., zastúpeného JUDr. P. K., Advokátska kancelária, D., vo veci namietaného porušenia jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 3 písm. e) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 1 T 231/2008 z 23. mája 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 To 89/2011 z 2. júla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2013 doručená sťažnosť F. K., V., M. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 18. októbra 2013, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho práva zaručeného „*čl. 6 ods. 3 písm. a)*“ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 231/2008 z 23. mája 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 89/2011 z 2. júla 2013.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 231/2008 z 23. mája 2011 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1 a 5 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a zo zločinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1 a 3 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov.

Na základe odvolania podaného tak zo strany sťažovateľa, ako aj zo strany prokurátora krajský súd svojím rozsudkom sp. zn. 3 To 89/2011 z 2. júla 2013 prvostupňový rozsudok zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov.

Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje, že „sa už v rámci prípravného konania vyjadril tak, že síce od roku 1994 do roku 2007 žil na Slovensku, je občanom Maďarska a slovenský jazyk neovláda dostatočne. Preto mu bol v rámci prípravného konania ustanovený tlmočník zo slovenského jazyka do maďarského jazyka a opačne. Tlmočník bol prítomný už aj pri výsluchu sťažovateľa ako obvineného, ktorý sa konal dňa 16.10.2007, takisto bol prítomný pri jednotlivých úkonoch trestného konania, pri ktorých bol prítomný aj sťažovateľ. Sťažovateľovi však ani obžaloba podaná Krajskou prokuratúrou Trnava a ani rozhodnutie súdu prvého stupňa neboli doručené v jazyku, ktorému sťažovateľ rozumie. Takisto nebolo mu doručené v jazyku, ktorému rozumie ani rozhodnutie odvolacieho súdu, hoci o to dňa 08.08.2013 výslovne požiadal.“

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza: „V konkrétnom prípade sťažovateľ podal voči rozhodnutiu Okresného súdu Galanta, ktorý porušil právo sťažovateľa vymedzené v čl. II tohto podania tým, že neurobil žiadne opatrenia, aby sťažovateľ mohol byť oboznámený podrobne s povahou a dôvodom obvinenia v maďarskom jazyku, riadny opravný prostriedok. Krajský súd v Trnave nápravu porušeného práva sťažovateľa nevykonal a nezistil ani ďalšie porušenie práv sťažovateľa spočívajúce v tom, že mu nebol doručený rozsudok súdu prvého stupňa v maďarskom jazyku. Dokonca súd druhého stupňa porušenie práva sťažovateľa prehľbil tým, že napriek vyslovenej písomnej žiadosti sťažovateľa zo dňa 08.08.2013 nedoručil sťažovateľovi ani rozsudok súdu druhého stupňa v maďarskom jazyku.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie jeho práva zaručeného „*čl. 6 ods. 3 písm. a)*“ dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 231/2008 z 23. mája 2011 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 89/2011 z 2. júla 2013, napadnuté rozhodnutia zrušil, vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému súdom alebo týmto jazykom nehovorí.

1. K námietke porušenia čl. „6 ods. 3 písm. a)“ dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T/231/2008 z 23. mája 2011

System ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa označeného rozsudku okresného súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu.

Trestný poriadok zakotvujúci inštitút odvolania poskytuje priestor na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd, resp. ľudských práv garantovaných medzinárodnými zmluvami. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu.

Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení prvostupňového súdu prostredníctvom podaného odvolania. Ochrana jeho právam zaručeným dohovorom bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené voči prvostupňovému rozsudku. Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K námietke porušenia „čl. 6 ods. 3 písm. a)“ dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To/89/2011 z 2. júla 2013

Sťažovateľ rozsudku krajského súdu, resp. jeho postupu vytýka, že tento neposkytol ochranu jeho právu garantovanému mu „čl. 6 ods. 3 písm. a)“ dohovoru, keď neurobil žiadne opatrenia na to, aby bol sťažovateľ „*podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia v maďarskom jazyku*“, keďže mu obžaloba ani prvostupňový rozsudok a ani druhostupňový rozsudok neboli doručené v jazyku, ktorému rozumie, teda v maďarskom jazyku.

Ústavný súd hneď v úvode upriamuje pozornosť na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej je obsah a rozsah práva obsiahnutého v písm. e) článku 6 ods. 3 dohovoru [ktoré je potenciálne aplikovateľné pre argumentačnú situáciu sťažovateľom prezentovanú a ktoré ústavný súd pri vymedzení predmetu konania namiesto sťažovateľom celkom nesprávne formulovaného písm. a) čl. 6 ods. 3 dohovoru aj zohľadnil] limitovaný požiadavkou spravodlivého procesu, kde sa právo na bezplatnú pomoc tlmočníka neuplatňuje automaticky bez ďalšieho, teda len vyhlásením účastníka konania, že neovláda úradný jazyk, v ktorom sa konanie vedie, pričom dôkazné bremeno o jazykovej indispozícii zaťažuje účastníka konania a vnútroštátny orgán je oprávnený rozhodnúť, či je alebo nie je toto vyhlásenie opodstatnené (pozri prípad K. proti Francúzsku, rozhodnutie ESLP o sťažnosti č. 10210/82).

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu, z obsahu ktorého vyplýva obsah odvolacích námietok sťažovateľa („*Pokiaľ ide o odvolania obžalovaných R. L., M. K. a F. K., títo zhodne v písomných dôvodoch odvolania poukázali na to, že predmetná vec nebola náležitým spôsobom objasnená, ich vina nebola jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností preukázaná*“), ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ takéto dôkazné bremeno uniesol, z jeho obsahu dokonca nevyplýva ani to, že by vyhlásenie, teda požiadavku tlmočníka a s ňou súvisiace nároky sťažovateľ vo vzťahu k odvolaciemu súdu prezentoval. Žiadne dôkazy o opaku, teda také relevantné dôkazy, ktoré by potvrdzovali tvrdenie sťažovateľa, že si naplnenie práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru náležite uplatňoval, sťažovateľ ústavnému súdu nepredložil.

Argumentácia sťažovateľa, ktorú v sťažnosti prezentuje, a síce že 8. augusta 2013 písomne žiadal krajský súd, aby mu doručil druhostupňový rozsudok v maďarskom jazyku, v konfrontácii so zisteniami ústavného súdu (vypracované rozhodnutie krajského súdu, ktoré bolo prijaté na verejnom zasadnutí 2. júla 2013, ktorého sa zúčastnil splnomocnený obhajca sťažovateľa, ktorý požiadavku sťažovateľa na vypracovanie rozsudku v maďarskom jazyku nevzniesol, predložil krajský súd okresnému súdu už 2. augusta 2013) signalizujú skôr účelovú snahu sťažovateľa za každú cenu, a teda aj prostredníctvom skresľovania faktov, dosiahnuť zrušenie právoplatného odsúdenia.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd označenú časť sťažnosti sťažovateľa posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol.

Ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2013